

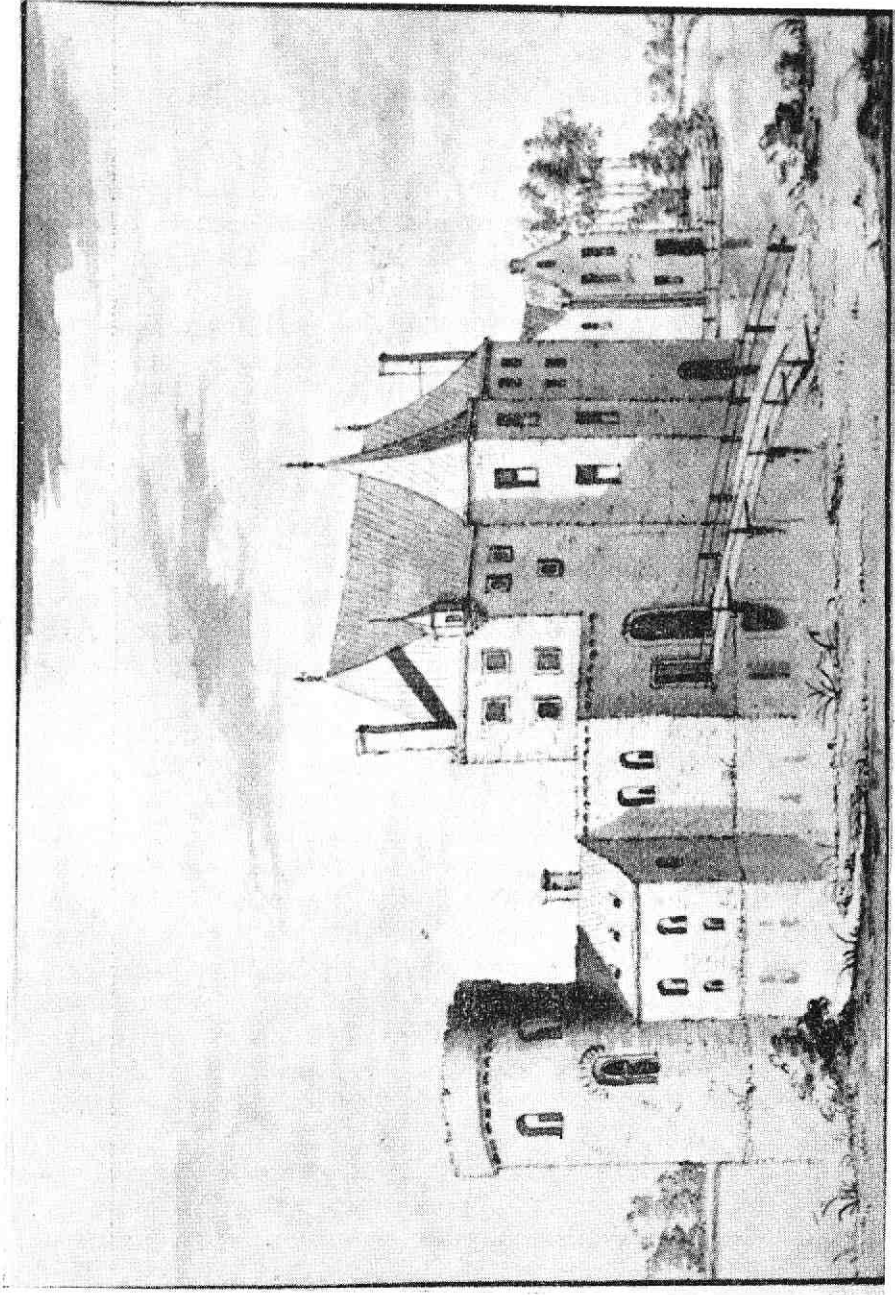
Het kasteel Oostwaard aan de Vecht bij Maarssen

Volgens de volksmond zou het huis Oostwaard in vroegere eeuwen een klooster geweest zijn. Met het aanwijzen van kloosters en kapellen op het gebied van kerkelijk Maarssen moet men voorzichtig zijn, als men niet op het gebied der fantasie wil belanden. Zeker, daar waren kapellen en huiskapellen o.a. op Oud-Maarssenveen, waaraan een kapelaan was verbonden, later kwam een huiskapel op „Vechtoever”, en in 1812 zou de huiskapel op „Vredehoef” zijn afgebroken, terwijl „Nijenrode” ook in vroegere tijd een slotkapel kende. Maar kloosters op Maarssen's gebied?

Het is bekend, dat tussen Maarssen en Utrecht het voormalige Karthuizer-klooster lag, waarvan de poort nog bestaat aan de bekende „Laan van Chartroise”. Eveneens aan de Vecht was gelegen „in den weert” de Abdij ten Daal of Mariëndaal. Aan het hoofd dezer abdij stond een abdis. Dit oude klooster was gesticht ongeveer 1245 door Theodorus van Kovelswade en behoorde tot de orde van de H. Bernardus. In de abdij van ten Dale waren leden opgenomen van de edelste geslachten van Utrecht, o.a. de joncfrou Sophia van Renesse, Elisabeth van Hardenbroek, Mechteld van Solms, Johanna van der Haar, Catharine Cock van Opijnen e.a. Zij waren eertijds religieuzen in dit klooster, dat bij de invoering der Hervorming werd opgeheven. De bezittingen kwamen deels aan adellijke Utrechtse families ten goede. Ongeveer ter plaatse kwam later een steenen pannenbakkerij, en thans is „den Daal” een boerenhofstede aan de Daalseweg nabij de borstelfabriek. Daalwijk werd later het Gemeentehuis van Zuilen, waar de naam „Mariëndaal” bleef voortleven. (Arch. Aartsb. Utr. 389. Jb. Niftarlake, 1956. XXV.)

Het wordt meermalen beweerd, dat „Oostwaard” een klooster, stift of gesticht van adellijke jonkvrouwen is geweest, maar die bewering is waarschijnlijk te wijten, zoals boven is gezegd aan fantasie of misverstand.

Oostwaard of Oostweerd was aanvankelijk een adellijk huis in de buurtschap Oostweerd, zich uitstrekkend langs de Vecht op een klein half uur afstand van Maarssen. „Oostwerde” komt

KASTEEL OOSTWAARD door L. P. Serrurier ± 1730

onder die naam reeds voor omstreeks het jaar 1300, toen de Abdis Clementia van het klooster Oudwijk te Utrecht verklaarde, dat Frenkina, weduwe van W. van Schalkwijk geld had vermaakt aan dit klooster, waarvoor landerijen in Oostwerde gelost zijn. (Bisschopp. Regesten no. 1936.)

Zoals toen het gebruik en gewoonte was droegen de bewoners de namen van het huis, evenals de Nijenrodes, de v. Zuydens, enz. Het huis Oostwaard bleef lange jaren in het geslacht Oostwaard, dat in 1294 onder de Stichtse edelen wordt genoemd. Later kwam het goed in bezit van de familie Krook, verwant aan de Van Zuylens, Van Harmelens, de Alendorps, enz.

In het begin dezer eeuw werd het bewoond door de familie Van Rijn. Toen was er van de vroegere heerlijkheid niet veel meer over, dan de eenzaam gelegen boerderij, die wij, zoals Craandijk zegt, „lang genoeg kunnen zien, omdat de Vecht er ons in een van haar ruimste bogten aan drie zijden om heen leidt. Daar stond van ouds het adellijk huis, en naar men zegt moet het boerenhuis in zijn dikke muren en zware gewelven nog de overblijfsels van vroegere grootheid en sterkte toonen”. (Wandelingen door Nederland, blz. 89.) Daar bestaat een afbeelding van Oostwaard, gewasschen O.I. inkttekening door L. P. Serrurier uit de jaren $\pm$ 1730 vervaardigd naar een oudere. (Zie Afb.) Ook is er nog een „Gezicht op de overblijfselen van het kasteel” door Serrurier.

De oude hofstede werd in 1922 door een brand bijna totaal verwoest, inwendig wijzen de 80 à 100 cm dikke vóór- en achtermuren nog op het verleden. Daarom zal de volksmond zo gaarne gedacht hebben aan een klooster, en misschien ook wel, omdat de geestelijke dochters, Maria van Oostweerd in 1683 en Wijntje van Oostweerd in 1685 grote weldoensters waren van de oude R.K. Kerk in Maarssebroek.¹⁾ De ligging van de fraaie hofstede in de lus van de Vecht gaf aanleiding tot het nog voortlevende schippersrijmpje:

*Als de wind komt uit het zuiden,
kunt ge varen van Utrecht naar Muiden,
maar komt ge in de buurt van Oostweerd,
dan is het, of de duivel u keert.*

A. E. RIENTJES.

¹⁾ Arch. Aartsb. Utrecht, dl. 55. 279.